

Изази Недјељом.
Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.
За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се у
платеним писмима непо-
средно администрацији Гл.
Црногорца на Цетине, а
може се и картом упут-
ним на пошту у Котор.
Дописе пишу се уредниш-
тву. Рукописи се не враћају.

За остале плаћа се од
реда 5 новчића. За веће
и на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

Лондон, 23 јула. — Италија је формално објавила своју заштиту над крајем Зулум, јужно од Масаве. Нота те је Италија послала државама потписницама о томе изјављује да је то само службена потврда једног свршеног чина, а тамошњи народ искао је давно италијанску заштиту.

Берлин, 23 јула. — Цар је примио јучер Мунир-пашу, преставника Султанова, у свечаној аудијенцији.

Париз, 25 јула. — Данас је било окршаја између полиције и гренада (побуњених радника) копча. Помоћници лимунара кренуше грајом у крајеве опере и борсе пријетили да ће опљачкати кафане. Полиција их је жестоко разгонила. Побуњеници су прегли да буду на онијелу Ђенерала комуне, Еда.

Лан, 25 јула. — Италијанци, оружани револверима, нападоше раднике Французе који овдје граде тамник (тунел). Један је Италијанац погинуо, четири су рањена.

Париз, 27 јула. — На погребу Ђенералу комуне, Еда, било је око 15.000 душа. Развијање црвених застава на булвару Волтерову произвело је страховиту грају. Жан-лармерија је кидисала на гомилу купцима, полиција је морала употребити оружје. Други је окршај био пред управом једанаестог краја. Из гомиле су пуцали револвером и бачена је бомба. Чуvari мира журнули су голијем сабљам у гомилу. Било је више рањених, многи су позатварани. На гробљу се чуло клицање мношине: Живјела револуција. Говорило се више бесједа.

Лондон, 28 јула. — На данашњем свечаном обједу у лорда мера казао је први министар, лорд Солзбери, о садашњем политичком положају ово:

Сви царевн иду на то да ујемче мир. Владе су јевропске увјерене да је најбоље, оставити Бугарску саму себи. Инглеска не жели друго до видјети Бугарску слободну и независну. Њемачка се на Бугарску никако не осврће. Аустро-Угарска хоће да се одржи statu quo земљишта. Русија жели да Бугарска буде задовољна и да процвјета и то би било највиша награда храбрости рускијех војника који су војсвали за слободу Бугарске. — Лорд Солзбери хвали настојање њемачког Цара око одржања мира. Руском Цару, који се навикне непрекидно одаје интересима мира, дају преговори с њемачким царем снагу да своју политику наметне (?) својим народима*) и да препоручи склањање великог савеза за Мир. Мир између Њемачке и Русије значи мир и с Аустро-Угарском и са свијем државама гдје се одржање садашњег стања сматра пријетом потребом.

КИЈЕВСКА СВЕЧАНОСТ.

Г. Ђакоп Ф. Радичевић, пратилац г. Митрополита Митрофана на светковину деветогодишњег спомена крштења руског народа, под светим кнезом Владимиром, у Кијеву, писао је једном пријатељу о тој велељепној прослави. И ако то писмо није било намијењено јавности, нама је ипак допуштено да се користимо њим, у толико више што

*) Мучно је вјеровати да је лорд Солзбери ту реченицу тако исказао као што нам је доставља наш бечки кор. брзо. Јер лорд Солзбери мора знати, да се руски Цар неће никад прихватити политике која не би годила његовијем „народима“, те тако нема потребе ни „наметати (impose)“ је њима. А ону снагу коју руски Цар прима из оданости и вјерности својих „народа“, ту снагу нијесу могли ни умножити а камо ли „дати“ преговори (negotiations) с Царем њемачким, који заиста ни сам није на то мислио. — Ур. —

евиденције, коме је поједини број пријерка отишао.

По томе дјела ова посе више карактер рукописца на себи, ма да на њима не стоји изрично, да се имају сматрати као рукописи.

И опет велимо да је штета, што ова дјела кнеза Николе нијесу пуштена у велику публику. Наша књижевност је малена и сиромашна, па је и најмањи прилог књижевног рада за њу велика добит, па ма са које стране он дошао. А тек прилог, који долази са највишег мјеста поносних стијена црногорских, српској читалачкој публици мора бити свагда мио и драг.

Ријетки су владоци, који и пером владају, а још су ређи, који се у својим скупоцијеним часима одмора подвргавају трудном послу књижевног рада. Српски народ толико је срећан, да је и у својој старој и новој историји имао и таквих владалаца. Па и данас има Српство у особи кнеза Николе књижевника и pjesника на пријестолу. Колико поноса за сиромашну српску књигу! Колико одликовања за све оне, који умно аргатују по неравнораченом пољу српске књижевности, кад виде себи раме уз раме и једнога кнеза и владоца, како је и ту заукао своје господске руке, да и на том пољу својега народа помогне у времену, кад је сваки други рад и посао за вријеме застао!

Учешће владалаца у књижевном раду, и кад не би имао велике вриједности по себи, свакојако је знак поштовања оних, који се на томе пољу

га је писао очевидац и Црногорац, те видимо из тог описа ова мјеста:

„У Кијев смо дошли у уторник, 12 о. м. Кад сам са вокзала погледао на тај свети град, сав ми се претворио у знатно море. На све стране окршени и прекршени многијем кубетима и дворовима, да свако словенско срце мора усклијети од радости, кад види та велика позлаћена кубета и те свијетле звонике разасуте по бреговима у свој љепоти умјетности. То је да занесе свакога, а побожно срце узносе се светињом тог погледа до рајске милине.

Кијевопечерку доврну и сва света мјеста обили смо и поклонили се њима. То су управо чудеса, која се могу наћи само у светој Русији, у светом граду Кијеву. Кијев је свети град, нови Јерусалим православља, а Руси су тако побожни, тако тврди у светој вјери православној, да није чудо што им је промисао дала толику царевину, да је сваком пријатељу и ероднику, било по крви било по вјери, највиша узданица, а сваком завиднику највиши страх и зазор.

Љубав Руса према нашем јупачком Господару и према свему народу пригорском неписана је. Ми смо тронути њиховим вапедним и срдачним дјечком. Они говоре: „Ми гордим се с вама“. Г. Митрополит је дочекао с толиким уважањем и одликовањем, да се види како га сви сматрају најмилијим гостом.

На великој свечаности 15 јула, ја сам, по онштој жељи, читао апостол у Софијском сабору; и том се жељом хтјели да покаже љубав према нашој јупачкој земљи, која високо стоји како у љубави народа, тако и у поштовању свештенства и свијех управника свете Русије.

„Књазъ Николай“ спомиње се с неписаним одушевљењем у свијем свечанијем састанцима. Можете мисли-

боре и отимају, и знак признања њихова труда и рада. А признање, које са тако узвишених мјеста друштвеног положаја долази, сматра се и сматра се свагда за велико признање. Свако, а нарочито такво признање јавног умног рада, треба да је јавно, треба да за њега и пространа српска и страна публика знаде. Стога би жељети било, да кнез Никола из тврде оградне своје скромности једном пред широку публику јавно и отворено изиђе.

Књижевна производња није пазар ни спекулација, а у српском народу је то понајмање. И ко је снао на књижевну зараду, и тај не може од ње да живи. У великих народа може књижевни труд још и да се наплати, па се и поред тога владоци не устрчувају од јавног књижевног рада. Наш краљевић Рудолф стоји на челу једног огромног књижевног подухећа, у коме чак и његова супруга судјелује. Дон Педро де Алкантара, цар бразилијански, ради чак и за дневне листове, а а повчану награду своју и један и други уступају на добротворне цијељи своје земље. А Црна Гора је једна од најпотребнијих земаља. Њој би добро дошла и мршава српска књижевничка заслуга. Господару њеном, кад већ не ће да се уврети у ред продаваца књижевног рада, стоји неброј цијељи на расположењу, куда да одведе своју скромну књижевну заслугу у новцу, и да задовољи широм читалачку публику српску, која једва чека да на овом скромном пољу рада с њиме у ближи и тјешњи додир ступи.

ти како мора бити мило сваком добром Црногорцу, слушајући како се узноси и слави то дивно име, те чисто чујеш да по који зрачак тога сунца пада и на тебе.

У четвртак, 14 о. м. била је свечана прослава у дворани кијевске духовне академије. Ђеноту те појаве и одушевљење вјерних при том свијетлом чину није могуће описати слабочком перу у једном писму. Само ћу споменути да је Њег, Високопреосвештенство, наш Митрополит, говорио том приликом ријеч тако дивно, да су сви устали на ноге да боље чују, а кад је говорник свршио, поздрављали су га одушевљеним клицањем. Свечаност је трајала до 2 часа по подне.

Да видите, каква је слава била на сам дан великог народно-православног помена, шаљем вам неколике кијевске пошине. Но све то не може вам насликати оне живе слике и оне красоте што их православна душа, која је све то видјела, не може никад заборавити. Посред заносе радости данашњег дана десно се и један жалостан случај. Ђенерал губернатор Дрентелен, командујући дивно упарађеној храброј војсци козачкој, пао је мртав с коња, ударен каљом. До душе, тај дан је била така врућина, да у мало нијесам и ја платио главом. Бијих главоболан, а мордох на ону жегу гологлав ићи четири часа на „крестни вход“ на Дњепру, гдје су свечано осветили водичу митрополита *Платон*, *Михаил* и *Митрофан*, су 20 владика, 100 архимандрита, 50 протојереја и 600 осталога клира. На тој се водичи стекло народа више од сто хиљада душа и сав тај свијет заузео бјеше мјеста по бреговима Кијева према Дњепру, те се виђаше читава море љупкијех глава: Једна величанствена појава, у којој се огледа слава и сила велике Русије.

Но да се вратимо „Абессеражу.“

* * *

Са „Абессеражом“ бацио се кнез Никола први пут на гоље стране литературе. Први пут се латио пријевода, изабравши романтичан предмет, управо коловођу француске романтике, Шатобријана, и између његових дјела баш „Абессеража“, који је по преваходству романтичан.

Кнез Никола изабрао је оно, што год је његову духу, што одговара његовој природи. У „Абессеражу“ пијева се љубав, чиста, процијеђена, платонска љубав: пијева се патриотизам; пијева се занос вјереки; пијева се племенита резигнација; једном ријечи пијева се сва идеална страна човјечјег живота; описује се и износи се, како њене разноврне тежње долазе у сукоб и у борбу једне с другим. Цно догађај збива се у топлој природном и друштвеном поднебју Шпаније. Народне и вјерске тежње прогоњеног Мавра укрштавају се с једне стране са истим тежњама Шпанолаца и Француза, с друге стране са својим сопственим човјечанским тежњама.

Овакав заплет посве је интересантан и романтичан, а за нас је он и врло разумљив, јер је и у животу нашег народа сличних случајева бивало.

Кад је ватрена ријеч пророкова распалила слободне сивове арапске пустиње и подстакла тим жаром својим све најбоље тежње овога племена, разлила се снага њихова са пространих равница њихових домовине преко пр-

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ПОТОЊИ АБЕНСЕРАЖ.

ПО ШАТОВРИЈАНУ

сјјевао

Књ. Никола.

„Потоњи Абесераж“ — тако се зове најновије књижевно дјело кнеза Николе, које је он, као што се на крају сјјева види, у Бару 26 фебруара о. г. сјјевао и довршио, а затим га на Цетињу штампао и међу српске књижевнике и новинаре бесплатно растурио.

И ми смо били тако срећни да смо добили један примјерак тога прекрасног сјјева, те укусно израђене књижице, чија израда само на част служи књ. при. државној штампарији на Цетињу.

И „Балканска Царица“, и „Општи имаовински законик“, па и „Потоњи Абесераж“ су и по својој спољашности угледна дјела, са чијег се укусног облика већ на први поглед чита, да су то дјела, на којима је једна висока рука радила.

Штета само што су ти производи књижевни врло ријетки. Нови производи и опет ријетки, широкој читалачкој публици управо неприступачни, јер их њихов књижевни автор не пушта на пјачу, већ их он сам дијели и поклања међу своје познанике, по својме увиђењу.

„Балканска Царица“ има чак и нарочиту нумерацију примјерака, — сваки насловни лист њен носи засебан текући број, без сумње зарад боље

Кијев је три дана био оклишен заставама, а велики дворови бјеху освјетљени тако, да је све кијеља свјетлост којој се призрак могао видјети чак у другу губернију.

Сви словенски гости примљени су најуредније, али пригорски више свијех.

Нова црква Св. Владимира у Кијеву, саграђена у чистом византијском стилу и украшена најодабранијим живописом, надмашује све умјетничке љепоте цркве. Кад буде сасвим довршена, тај ће храм бити вјечити споменик побожности и просвијете славног народа руског и велике му силе и царевине.

ИЗ НОВИНА.

Повојадски „Враник“ има у свом 82-ом броју, од свог петроградског дописника Н. Граховског, овај опис дочека њемачког Цара :

На читавај морској површини показа се један за другим девет облакова густог дима, мало даље за њима и досјети. Команда стаде на своја мјеста, официри брода ставише се на цело својим одјељењима. То се учинило и на другим бродовима, форт „Николај“ оживи. Команда: један, два, три и зачу се топовска пуцњава са форта, са бродова, са тврђаве Кронштата. Гости су одговорили истим поздравом, за мало све се покри димом, кроз густу кошуљу види се само како блисне одјеј сунчев, одбије се од водене површине или одије од челика на бродовљу. Тамо и амо промолу се бијела фигура артиљеријиста са четком или фигаљем, чује се: Пли! и нова грмљава, нови тресак растолеже се далеко по пучини.

Међу тим пушним ходом од Петерхофа ишао је цареви брод „Александрија“ у пратњи „Смрлена“. Палба се учеста, чуо се и први метак са „Хохенцолерна“, коме одговориле сложном пуцњавом с руске ескадре. Пуцњава преста, дим се разишао, у 3¼ сата „Александрија“ се устави око форта „Николај“. „Хохенцолери“ се примакао к руском броду, још два, три, минута и ми га виђесмо целокунног. Наши спуштају заставу, за тим је опет подижу, тамо с другог брода чује се музика, свирају, како ми рекосмо њемачку химну: „Heil Dir im Siegeskranz“, војници вичу: ура! Цар Вилем стоји на ивици крме сам и разгледа дурбином, за тим скида капу и клања се. Сусједни брод одговара му са ура! Поред нас пролази сва њемачка ескадра. За „Хохенцолер“-ном иду једна за другом „Штаја“ и „Молтке“, по њих прстиже „Блиц“ и још једна, којој не можемо разгледати имена, за њима други бродови, сви се здраве с рускима, сви машу заставама и пролазе. У 4¼ час. с нова пуче топ, за тим други, и команда се с нова учеста. То се „Хохенцолери“

порављао с „Александријом“. Неколико је минута прошло док је њемачки цар сипао са свога брода и отинао на цареву лађу, на којој се поред барјака руског цара појави и барјак цара њемачког.

Тај момент је био ошета лијепо: са двије стране брод је тај био окружен руским и њемачким оклопницама иза којих су вирили насажирски пароброји оклишени на ролним заставама, мале, по многобројне минерске начиниле су око царева брода коло, те чекале док су прошли први три пута састанка. Од Кронштата свом бравоном крену, љепотица „Держава“, примаче се к броду „Александрија“, на коме су била оба цара, за тим се крену по тихо и лагано назад, па опет муњевитом брзином оде пут Петерхофа, то је учинила и „Александрија“.

Њемачка ескадра се међутим примакла клинји форта „Николаја“, те се стаде размештати према руској, са друге стране. Према нама је стао фрегат „Friedrich der Grosse“, то је један од ових силних бродова, који је у њемачкој начинен по угледу енглеске оклопаче „Monitor“. Са њемачког фрегата долазили су до нас звуци музике: „Боже црја храш!“ наши мрвари са нашег брода одговориле громовитим: ура! њемачки мрвари бацају кане у вие, сами вичу ура, официри машу то марамом, то капамом, ваши их поздрављају добродошлицом.

— Хонџ и Нџмецт, да все таки гостя добро пожаловати! Говори мрвар у широкој бијелој кошуљи својим сусједима.

— А како ћемо ми да говоримо с њима? пита подофицир.

— Ето, веле, да Јермолај Широкоплећи умје чудо лијено да говори француски.

— Па зар њемац говори француски? — То ти је, брате мој, све једно. само ко год не говори руски, тај зна француски, појашњује мрвар у шир кој кошуљи, а Јермолај чудо како умје го ворити иностраним језиком, мајстор престо!

Тако говоре између себе мрвари, бричући се оће ли им се допустити, да виде њемачко лађе.

„Friedrich der Grosse“ се за то вријеме полагано устављао на површини Котва је бачена, команда брода се досеи до нас, војници се примичу к иници, непрестано бацајући кане у вие и машући рукама руским мрварима. На једанпут се чун спушта, спуштају се и стенице. Из брода излазе официри са својим командиром г. Рајхе-ом. То се учинило и на другим бродовима. Официри њемачке ескадре чинили су прве посјете својим руским савруговима. На броду вишим гостима је био при прављен лијепо дочек, искрен војнички. Послије тога се упути командир „Борин“, а да прве посјете командир и официрима њемачког фрегата.

Неколико времена је прошло док се свршило и тај акт учтивости, послједје кога већ и војници стадоше дозивати своје заморске госте. Брод „Александрија“ се већ губио из вида, тамо далеко преко морског залива из густе зелени понала се љетња престоница великог преобразовача

Русије. Ту у тој густој зелени, у том цвјетном перивоју, које даје гледаоцу све, што може дати богатство и здрави укусу, ту на том морском прагу дигоа је Петар свој двор, мало даље други, назвао: првог Петерхоф, другог Ораниенбаум, а овдје, на острву Котлину закопао ову тврдињу, Кронштат. Неруски, туђи називи свједоче зар, како је и тај необични човјек, велики Петар, претјерао у својој ревности, угледали се на иностранце. „Александрија“ је ишла брзо, вланио во тихој морској пучини: сунчани зраци се одударали од бијелих водених таласа, које пресијена царски брод, а тамо даље преко брода, обрастао зеленилом, помаља се кров дворца. Његова златна површина трепери на јулевом сунцу, загледаш се по више пута тог дивног сгашта, и најразноврнеје фигуре, праве и криве цисоје ти преломљени сунчеви зраци.

Од Петерхофа се јавља један на други колути густог дима, он се диже од земље, носи се над морском пучином, сво га, маслини, право к нама, но он се издиже горе, за тим се чује пуцањ. То је „Александрија“ претрела на другу обалу, те се тамо чини шепот новоме госту. Колутови се дижу један за другим, смијнају се и разносе се вјетром у простору. Има у тим димовим колутовима нешто особито лијено, нешто прамамљиво. Мени ти војници то повеког дима сваки пут кажују тако много: слике преживјелих, прошлих дана излазе ма пред очи тако дивно и јако видни, читам баш у тој густој, бијелој димовој копирни.

Да, ја се ономијем кад сам гледао те густе колутове при другим приликама, сјећам се, кад су из тих густих димова бацали људи на људе смртоносне картече и гранате, ономијем се онов звикала, оне музике. Пред очима излазе трагови, што их за собом остављају топовски метци. Оне је ловка први, тамо комад жива, црвена човјечја меса, онамо се опет чују весели гласови: пребацила је!...

Морска парада је свршена, цвјета формалност је обављена. „Борин“ се примиче к фрту блече. Са својим пријатељем ја сипем с брода и кроз густу магу народа гурајући се поћемо кроз Кронштат. Од морске обале недалеко илази се диван парк са ледовитом ливом и дубом. У парку је споменик Петра Великога, оснивача Кронштата. Сила, масивна фигура, саливена из челика, приказује Петра у стјајској пози; де на рукама му се опире на обнажен меч, поглед, натунитен и ваљрођењ, управљен је пут заната. Ишчекује ли зљба што са запада или роиће за Нарву. — то је тана, да је рјешава како ко оће. На једној страни потставке натписе гласи: „Петру первому, основателу Кронштата, 1841.“; с друге: „Фломъ и его мѣсто беррегъ, яко најглавнѣйшее дѣло“.

Овај кратак одломак из указа његова сенату, красноречиво карактерише великог Петра, који је „силом створио руско море“.

О великој смотри код Красног Села има њемачки „Сриески Днев-“

„Те он мисли да походи
„Белова му родне крије
„И намјеру једну треи
„Што му души преостаје.“

Ову намјеру не казује он никоме, па ни матери својој. Не казује је ни пијесник својим читаоцима одмах, но ми је нећемо крити: намјера му је да освети своје старе. С тога одлази у Шпанију, и упути се пут Гранаде. На том путу виђа он развалине арапских грађевина. Њему се срце цијена и плаче, затим угледа Алхамбру и црвене куле, споменике његових дједова, а пратилац Шпањолоц му прича, како су њихови очеви Аране одатле изагнали. Затим долази и у Гранаду, у хап гдје Арани одсејају. Но нема мира, гори од узбуђења, те поће по мраку да развиди гранаду. Дугао је цијелу ноћ и помео пут, те не може да нађе свога стана.

„Кад се врата једног двора
„Отворише из невада,
„А прекрочи преко прага
„Лавим кроком жена млада.
„На како је јутро свјеже,
„Загнута бјеше мило,
„Осм очу и усави
„Виђет' јој се није дало.

„Ма какве су очи прне
„Непознате младе блде!
„У туч да би загледале
„И туч блше растопиле!
„И кад ћуто устанца јој
„Тајданетвену нешто зборе,
„Па те мите обећањем
„На најљепше договоре!
„Једна стара наставница
„Прашаше је с дивје слуге —

пик“ „изворни извјештај“, из кога видимо ово:

Прије такозване „цилитовке“ прегледао је цар Вилем своју изборишну пуковнију, која је ту била утаборена.

У понедељник око 8¼ сата прије подне била је поменута пуковнија већ постројена, чекајући часа, када ће моћи отпочети своја вјежбања.

У 9 сати стигосмо цареви: Александар и Вилем са примцем Хериком, даље цара-досуарица и остали чланови царског дома руског.

Пошто су цареви пројали испред фронта, поздрављени су од глазе ударњем њемачке и руске химне а од војника одушевљеним „Ура!“ По што се цар Вилем по руски захвалио, примио је ватар њемачки рпорт командира пуковнијског, а за тим је отпочело вјежбање. Прво су прављене разноврне војне еволуције у различитим правцима и облицима са циљем пуковнијом. Кад је то довршено, цар Вилем није могао доста да се надиви тачности и хитрини, којом је војска прелазила из једне формације у другу, без да се најмање ред порушио. На глас трубе или заповијед командора, извршаване су редом без многог заповиједања све наредбе, што се цару Вилему особито допадо.

За тим се пуковнија разријешила у бојну линију, те је први и четврти батаљон извео напредовиње и на непријатељску позицију. Цар Вилем а тако и сви други били су изненађени са хитрине, којом су поменути војна одјељења из марша прешли у форцију за нападај. На глас трубе и неколико кратких заповиједа постројиле се чете у убојну линију, као да их је каква невидовна сила размјестила, гдје која треба да дође.

Напредовање је извршено у најбољем реду, с таквом збиљом и опрезношћу, као да је војска у истини имала правог непријатеља пред соом. Не мање је тачно и хитро извршен нападај, на глас трубе подскокише све чете на јуриш и што ближе противнику, све су се већма збијале; у гомилу према означеној тачци, гдје је требало продријети. Јуриш се изврши на опште задовољство.

С каквом је збиљом овђе рађено, сједочи најбоље то, да је, као што причаху касније официри, за вријеме операција од главномандујућег час овој час овој чети стизао налог, да сматра да је изгубила у напредовању свога командира, али да се појавила на боковима непријатељска војна одјељења и т. д. Инак није ни у чему зашло. На мјесто „погинутих“ ступили су из линије одмах други, а према промјени непријатељског положаја изведена је и код нападача промјена фронта, у којој је то потребно било. Уопште уасто напредовање је у сваком обзиру било савршено, јуриш напредан.

Кад је вјежба била свршена, постројила се пуковнија поново у формацију за марш; цар Вилем дојезди на свом хату на цело своје пуковније, те продефилова с њоме испред цара рускога, на чему се цар Александар особито захвалио.

„Али ће је подранила
„Тако рано мимо друге?!
„На молитву јутрњу је
„Похитала млада била,
„Тако рано! — тако журно!
„А још није гријешила!“

Абен-Амету запе око за Шпањолку, а и она застаде, и кад примјети, да Арани лута, даде му знак да приђе појој, и понуди му се да му покаже стип. Затим се изгуби и оде на јутрење.

Абен-Амет остаде у Гранади, нађе гробове својих дједова, походи их сваки дан и јадикује над њима. Али се од оног кебног јутра у његов осјећај пијетета мијеша неко ново осјећање. Шпањолка му не излази из главе. Тумара по Гранади. Тражи је, али залуду.

Но једног вечера чак иза града чује из једног љетњиковца у шумици од нарацаца познат женски глас. Скочи преко ограде од мирте и створи се у читавај гомили дјевојака, које се од појаве Аранове покладе и побјегну. Само једна с гитаром у руди, донна Бланка, његова познаница првог јутра, ниђе му на сусрет, и рече му да је баш пјевала јуначка дјела Абенсерража и мислила на њега. Абен-Амет у мало се није издао. А љетњиковац тај био је дон Родрига њеног оца, који је баш славу свој дан. Бланка прикаже Аранина оцу, који га задржи и угости. Расплашене дјевојке искупе се наово дивели се богатом одијелу и оруају Арановом, дивном стасу и господском понашању, и кастлском лијелом изговору. Од тога доба Абен-Амет је

венога мора широм сјеверне обале Африке и захватила је у својој бујној навали чак преко граница старог митоса, преко Херкуллових стубова у југозападни крај Јевроне, у Шпанију.

Но то није била проста освојачка поплава. Арапско племе куд је год продирало, носило је културу, коју је снагом сопственога духа развило, којој мрачни средњи вијек није могао ни из далека равне да покаже. Култура арапска или мавританска огледала се на свима пољима знаости и умјетности.

Свака пак сила и слава свјетска има свој крај. Имало га је и мавританско господство у Шпанији. Хришћанским, а нарочито кастилијанским четама поцало је панопшедку за руском, да Мавре из Шпаније копачно протјерају. Та међусобна дуга и тешка борба изиђела је и на једној и на другој страни много јуначке силе на видик. Међу Хришћанима, одликује се дон Родриго, прозвани Сид и син му, а међу Маврима господско племе Абенсерража.

Сунце великих народа, прије него што зађе, још једанпут блесне и застигне „на се свети пре нег' што ће мрети“. Као што у српској косовској погонибли блијесну необичним сјајем јуначтво Милоша Обилица, као што у пошљедњим годинама јудејског господарства блистају имена браће Макавеја, тако се на крају мавританске славе у Шпанији одликује породица Абенсерража.

Свака и народна традиција одједа је ову јуначку борбу у пијесничко

руво. Голем низ романца некипнио је славу једне и друге стране.

Шатобријанов „Потпили Абенсерраж“ има за предмет доба, кад су већ Маври са шпанског земљишта сасвим протјерани били.

Хајде да завиримо мало у причу Шатобријанову.

Шатобријан приказује нам Боабдила, пошљедњег краља Гранаде, који уступајући из Шпаније, осврће се са узвишеног једног мјеста, те посматра још једном темеље свога господарства, и уз укор своје старе мајке роиш сузе низ образе. С њиме пређе у Африку и велика свита арапске господе.

Породица Абенсерраж из те свите насели се близу старог града Картаге. Иста одаје се сада мирном животу, науци, изучавању биља. Но зато кад би год у џамији клањали, окретали би се Гранади, — и подржавали би у породици традицију некадашег господства. Али је судба неумитна. За двадесет година изгнанства помрло је већ петнаест Абенсерража. Остало је још само једно сирочац, Абен-Амет.

„Бјеше момче ланљедило
„Храброству куће и врлину
„И свакога преоћане
„У људскоју и милину.
„А красотом сјетног лица
„Само срце очаравало
„За поштене са погледом
„Сваком тврдо љемство дава.
„Од двадесет и два љета
„Изгубио баба мила,
„На му тужна спротиња
„Ка изгнанство досадила,

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 30 јула.

(Из Двора.) Њихови Височинства, Њих. Свјетлости Књаз *Нашледник*, и Књаз *Мирко*, Књаз *Петар* и Кнег. *Зорка*, и све Свјетле *Кнегиње*, крећу се са пратњом јутрос из Тополице за Цетиње.

(Смјена преставника.) Како смо разумјели, вар. отоманска влада позвала је Њег. Преузвишеност *Џевад-пашу*, досадашњег опуномоћеног министра и ванредног посланика на Двору Његова Височинства, у Цариград гдје га чека друго опредјелјење. На његово мјесто долази *Хусени-паша*.

(Новинарска вјера.) Јависмо у прошлом броју нашега листа, како је бечка полуслужбена „Politische Correspondenz“ огласила свему свијету, да ће брзо бити крштење најмлађег сина Књаза Петра Карађорђевића, како ће то бити сјајно и свечано, јер се кумства примио руски Цар, који ће паредити да га при том свијетлом чину замијени особити посланик.

Разумије се да се тако морало и догодити, како је премудри извјештач бечког новинарског листа пререкат. Послије неколико дана исти лист јавља „са Цетиња“ : „12 (24) јула крштен је с великом свечаношћу у цетињској митрополитској цркви најмлађи син Књаза Петра Карађорђевића. Кум је био руски Цар, кога је замјештао цар. руски посланик на цетињском Двору, Г. Аргиропуло.“

Занато, само кад човек остаје вјеран својој ријечи!

За бечким узором повеле су се и њеке српске новине. Том пророчанству повјеровали су и новосадски листови : „Наше Доба“ и „Српски Народ“.

Д О Н И С И.

Пристан Барски, 20 јула. — Кад смо најљом завијели нови распоред пловидбе дојца нас уг. зачудили смо се како у њему нијесу узети под заштиту интереси Босне и Которске.

Пароброд тако речени „Далматин Албанезе“ до Превезе не сирће више ни у Нови, ни у Риси, ни у Пераст, него управно од актата долази у Котор.

Сви трговци и остали путници из Босне и Которске који путују за Леванат, морају да пођу у Котор да се укрцају у ови пароброд јер се ови сам пароброд еријета у Крфу за Челере Цариград.

Ако овјем паробродом не пођу него овијем другјем „Далматин Албанезе“ до Крфа који сирће у Нови, Пераст, Риси и Котор, морају кад дођу у Крф да чекају 6 дана на своје трошкове док стигне „Челере“ за Леванат до Цариграда.

Обратно је на повратку т. ј. ова пловидба до Крфа еријета се са Челере и будући да ови пароброд не сирће у Бар и у Сич, путници за она мјеста морају да чекају у Крфу на повратку 5 дана за доћи у Бар и у Сич илити да се искрцају под Оцињ, али под Будву, на отолен морају сирмасти људи да плаћају коње и барке за моћ тек послје два и три дана хода стићи својим кућама.

Људи божји, зар нијесте могли без икакве штете ваше учинити да ови пароброд „Далматин Албанезе“ до Превезе, кад долази из Трета, сирће у Нови, Риси, Пераст, Котор, Будву, Сич, Бар и Оцињ, и се овјем начином би би сте велику корист и олакшицу учинили народу да не чека 5 дана у Крфу ако не може поћ у Котор да се укрца.

Да пак путници не чекају у Крфу 5 дана који долазе из Леванта за Бар и Сич, на повратку горе речена мјеста нека тиче пароброд „Далматин Албанезе“ до Крфа и овако би била мирна крајина са вањом и вањом користи.

К њ и ж е в н о с т.

Примили смо од писца :
Црногорски Законик.

Чланак проф. Војновића, прештампан из забречког јуридичког часописа „Мјесећника“, јула о. г.

Тај занимљиви чланак ученог професора Коете конта Војновића завршује овјем значајним ријечима :

Читајући црногорски законик, човек се отвара срце кад види наш крвни језик, употребљен тако савршено у замашном законодавном дјелу, навластито кад има пред очима наказну форму, у којој се закони одјевају више пута код нас. Он ће остати са овог гледишта за дуго вријеме узбуран, у који ће се имати узледати Југославени кад буду хтјели састављати законе. Израдити закон у такој форми, да га човек узмогне читати са сласи, те да са неком похленом хрли упознати се с њим док га не сврши, а да међутим нигда не трипаванствена техника : то нам се чини предност, коју имају само Францези, међу којима види се да је наш Богинић саставио свој законик, те се код њих научно обули правне установе у прозачнију биетрину и у ријетку знаветвену строгост. А није мо ло бити другачије са закоником, који је јо одређен за државу, чији јуначки владари су се истакнули на књижевном пољу како узор ијесници „Горског Вијенца“ и „Балканске Царице“, чији народ знао је бранити се својим клисура уз благо часног крета и оно слободе златне и оно драгоцјено српскога језика.

у Африку и враћа се, јер га вуче Бланка и намјера, коју има да изврши.

Но једном тако не нађе код куће Родрига, већ Бланкиног брата дон Карлоса са једним француским заробљеним витезом. У Абен-Амету порађа се сумња. А дон Карлос, који жели сестру да уда за Француза, кад чује да ова Арана љуби, изазива Арана на двобој, по Аран га побједи и поклања му живот.

Дон Карлос, видећи неодољиву љубав своје сестре, наговара напошљетку Арана да вјеру промијени. Абен-Амет већ је на скоку и одлази потајно у цркву. А сјутра ће већ своју одлуку и Бланки изјавити. Но вече, што су га заједно провели, било је кобно. Абен-Амет каже се ко је и шта је. Породици Бланкиној то би мило, те и они саопштите, да су учучад славног Сиде. Ту је сад катастрофа. Сид од Бивара убио је ђеда Абен-Аметова, кога овај има да освети. Ту Абен-Амета спонадају ужасни осјећаји, и он напошљетку враћа Бланки сва љена зајверавану и рјешава је заклетве, а он одлази за свагда из Шпаније. Први му је корак света земља, други гроб на домаћем отишћу. Дона Бланка остала је у кратком времену саморана, и разбијала је тугу по Малаги и Алхамбри.

„Потоњи Абенсераж“ је пјесма најврсније љубави, која пред још јачим пламеном вјере и патриотизма сакоријева и нестаје је.

(„Бранка“) М. Д.

Старинар српског археолошког друштва. Год. V. — Број 2. У Биограду. Краљевско српска државна штампарија. 1888.

Садржај : 1. Прилози и граба за повјест о српским манастирима. Од И. Рувача, архимандрита. — 2. Римски натписи из Биограда. Од М. Валтровића. — 3. Средовјечни натписи у Стову (у Далмацији). Од Виде Вулетих Вукасовића. — 4. Старински остаци у срезу звинком (окр. пожаревачки). Од М. Ст. Ризнића (свршетак). — 5. Српске црквене старине. V. Колут с именом краља Вукасића (свршетак). Од М. Валтровића. — 6. Дописи. Старине из Беле Паланке. Од Душана Сабовљевића и А. Трифуновића. — 7. Разно вијести. од М. В.

Невен, чија Јовин лист доноси у својем тринаестом броју за 1888. овј садржај : 1. Вукосава, пјесма (са сликом) од Вукосавиног чике. — 2. Једна турка прича. — 3. Пјесма младог мршара, од Јов. Манолковића. — 4. Не суди рђаво о ближњемој. — 5. Неколико посланица источних народа, (Араба, Турака и Персијана). — 6. Бедујин на молитви, (слика). — 7. Лутка, од тетке Соке. — 8. Александар велики. — 9. Проклета мува, (са девет слика). — 10. Пјесма народна. — 11. Тигар. — 12. Мачет. Приповетка из физике. За дједу написао гр. Лав. Н. Толстој. — 13. Анаграми. — 14. Нешто о прстењу. — 15. Српска народна пјесма. — 16. Сељак и краставци, из збирке „прича за дједу“ грофа Лав. Н. Толстоја. — 17. Набирци. — 18. Данташа. — 19. Ријешена дашташа. — 20. Новије књиге.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу : Dr. Jov. Jovanović, Wien. Hernalser Gürtelstrasse Nr. 9. — „Невен“ чија Јовин лист издази два пут мјесечно на читавом табаку. Цијена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. за Србију и Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 дин. или 2 ф. и 50 повч. на пола године, и шаље се на адресу :

Штампарија А. Пајевића у Ш. Саду.

Ратник, лист за војне науке, новости и књижевност. Голина десета. 1888. Књига XX, свеска VII. Јули. Издаје главни генералштаб. Одговорни уредник, генералштабни пуковник, Јов. Д. Прапорчетовић. У Биограду.

Садржај : Каква и колика нам војска треба. — Најрт војне администрације. — Одговор на чланак „Неколико ријечи о унуту и руковођењу гађања из поље. 80 м. топ. М. 85“. — Борба ијенације против коњице. — Ваздухопловство и голуби писмовете у рату. — Различности. — Књижевност.

Јована Бошковића скупљених списа у осам свезака, свеска II-га о српском језику.

У Биограду 1888. У штампарији краљевине Србије на француској 8 мини, 4 листа и 320 страна.

Цијен је овој свесци : 2 дин. или 1 ф. (По што је изнијела 20 табака и по, мјесто 15 до 17.)

Преглед 5-о. Књижевне оцјене : а) Оцјена Никковићеве граматике ; б) Оцјена Биограчана рјечника. — 6 о. О „савашњем стању“ српске граматике. — 7-о. Општа наука о језику, и преглед главних резултата филологије, науке о језику, у нас. — 8-о. О народности, и о његовању српске народности наставом и васпитањем. — 9 о. Омање расправе : а) Обличја имена Србин ; б) Тачва или „точак“ ; в) О другом нареду множине ; г) О прилогу „не“ ; д) О царинику, царини и царинарници. — 10 о. О староме словенском језику : а) Миклошићева предавања ; б) Старо-словенска читанка.

Мировозазрбије црногорскога народа П. А. Ровинскога. Члени сотрудника императорскога рускога географскога общества. С.-Петербургу. Типографија А. С. Суворина. Ертелев пер., д. 11—2.

Наставак. Стр. 55—81.

Наш пријатељ нам је допустио, да се овим наставком користимо за наш Листак, исто као почетком.

Le nouveau code civil du Montenegro par R. Darste membre de l'institut. Paris. Alphonse Picard, éditeur 82, rue Bonaparte, 82 1888.

Extrait du compte-rendu de l'Académie des Sciences morales et politiques (Institut de France) Par M. Ch. Vergé, Sous la direction de M. le Secrétaire perpétuel de l'Académie.

З Д Р А В Љ Е.

Ветеринарско-полицијски прописи против говође туберкулозе (сухе болести.)

Salus populi suprema lex esto.

Писме : Др. А. Коблицки.

Штудије Коча о узроку туберкулозе, добудиле су хигијенете да инова проуче

Најзад се цар Виљем захвалио официрима и војницима на војничким врлинама, који су га очарали приликом ове вјешбе.

Иза тога је отпочела вјешба књажевље под управом генерал-инспектора књажевље Фелдмаршала вел. кнеза Николаја Николајевића ставијег.

Царјед бјеху постројени коњвој царски и Николајевска књажевље школа, уралски козачки ескадрон и ескадрон књажевље официрске школе. За тим је дошла прва на за њом друга дивизија гардијске књажевље. Коњичка артиљерија је била у другој линији постројена.

Пошто је главнокомандујући вел. кнез Ник. Николајевић подио репорт цару Виљему, пројездине царски испред фронта, гдје их коњаници громким „ура!“ поздравше. Док су царски разгледали коњицу, ударала је војна гласба њемачку химну.

Иза прегледа је почела вјешба. И овје су прије свега извађане разноврсне еволуције у различитим правцима, како у кораку, тако и у касу на и највећој каријери.

Послије вјешбе у маси, постројена је књажевље у линију, те је у најбржем галопу на глас трубе изводила најтеже еволуције. Призори, што их ту учинше, задивили су све присутне. Примјетисмо у један мах, како јахачи у највећем труку с коња поскакаху, а већ у идућем магновењу бијеху онет у седлу, и одјеваше преко поља лако као ластавице. Ту се особито одликовала руска коњица, с којом се у томе ни једна војска ни близу не може сраниити. Може се рећи, да су руски јахачи вјештаци над вјештацима.

Вјешба је свршена с козачком атаком, која је била богата различитим еволуцијама као што су : јуриш, привично узмицање, нова навала, задржавље противника, пљенади нападја и одбијање истих и т. д. — које се не дају тачно и свези описати, јер би требало познавати војни распоред, који је био познат само командирим. А и онда би слика била непотпуна, јер се вјештаци руских козака не да описати, њу треба видјети.

Кад је атак свршен, постројила се књажевље и артиљерија по ново у формацију за парадно дефиловање, које је тако сјајно исало, да цар Виљем није могао доста да се нахвали цару Александру на дијелом држању коњице руске. Кад је свршено дефиловање, захвалио је цар Виљем вел. кнезу Фелдмаршалу Ник. Николајевићу, часничком збору и књажевље и артиљерији уопште на велељепном уживању, што га овом вјешбом владару њемачком спремише.

За тим је цар Виљем одјездио у логор, гдје је прегледао и окушао храну, која се ту за којеку спремила, и о којој се цар Виљем врло похвалио изразио.

Отуд су царски одјездили у Красноје Село, гдје је цар Виљем прегледао болничку војну. Ту се њемачки владар руски разговарао с појединим болесницима.

У 3 сата отпунувади су царски, царска породица и пратња у Петерхоф.

редован гост код Родрига. У његову срцу угнијездиле се љубав. Дона Бланка, кћи Химене, а унука Сиде од Бивара осјећа то исто према њему.

„Крети ли се Абен-Амет
„Што ми срећи тада смета ?
„Нек мо љуби, па љу млада
„За њим ићи до крај свијета !“

Тако је мислила Дона Бланка, а Абен-Амет премисљао је :

„Дона Бланка прими ли се
„Вјере свете проро ове,
„Оба свијета провео бих
„У љезине ја окове !“

Љубав их је обоје морала, по одлука својих нијесу једно другом саопштавали.

Једном ће дона Бланка понудити Амета да посјете Алхамбру. Ујажану обје на коње ; Абен-Амет на андулског хата са кабиницом о рамени, са перјаницом на глави, и са двије златне сабље с обје стране.

Кад уђоше у дворе мртве славе арапског господства, Абен-Амет спонаде туга. Дона Бланка проводи га кроз одаје и тумачи му историјски значај сваке од њих. У једноме одјељењу показује му трагове крви од тридесет глава посјечених Абенсеража, што их је краљ Боабдија погубио.

Абен-Амет сави се и целива крв, па онда

„Дже очи
„Гледа Бланку,
„Па јој рече :
„Чуј ме Бланка !
„Е тако ми
„Ове крви,

„Ове крви
„Од јунака !

„Љубићу те !
„Љубићу те
„Постојано
„Вјерно, вруће !

„Као да сам
„Њина рода,
„Њине крви,
„Њине куће !“

А Бланка му међу осталим одговара :

„Ах повор је међу нама !
„Ти си Аран — ја рипшанка
„Ти си злотвор — мога рода
„А ја, знаш ли, да сам — Шивња !“

Послије многих љубавних излива, усред којих Абен-Амет пише по мрамору једне дворане име доне-Бланке арапским писмом, нека радознали путник има једну тајну више да погађа, — пуди му Бланка хришћанство, и ако га не прими, она се не ће удавати, већ ће само живјети његовом љубавном спомену. Он пак са своје стране пуди јој вјеру пророкову.

Међу тим Абен-Амету стиже глас, да му је мати на умору, и он треба да пође дома. Пред одлазак води он Бланку на старо арапско гробље, и над гробовима својих ђедова куне јој се вјечитом љубављу. Она га моли да се врати, и обећа му се чекати га у Малаги.

Абен-Амет не затече живу матер. Бланка га по обећању чека с оцем у Малаги. Он се заиста врати и настаје стари живот. Но Абен-Амету је треба да посјећује домовину. Он одлази

различите начине како би се на пут стало овој грдној болести. (Congrès pour l'étude de la Tuberculose chez l'homme et chez les animaux à Paris, du 25 au 31 juillet.)

Данас влада једна туберкулоза, једини је узрок наносе.

Све акутне и хроничне болести као: млљарна туберкулоза, касеозна пнеумонија, касеозна бронхита, туберкулоза дроба, плућа, на човека и на живине, које сматрају некад као различите болести, данас су једнаке у етијологичном смислу.

Нови веома интересантни фактум дошло је, да се данас друкчије мисли о говеђој сухој болести.

И ако су одавња експерименти Willemin a, Gerlach-a, Bollinger-a, Cohnheim a, Klebsa доказали пријелаз човјечије туберкулозе на живо и са жива на човјек, стоји данас вјерујемо истини, јер се је означило етијологични момент код свих туберкулозних процеса — Bacillus tuberculosis — са којим болест са живог прелази на човјека.

Управ и не може се директно доказати самим експериментима, али има клиничких онажања која нам за то свједоче (B. Uffelmann Archiv f. Kinderheilkunde v. Bajinske, B. L.); Johne Geschichte der Tuberculose.)

Сад настаје опште питање, има ли говеђа суха болест каква интереса за пулицују? Има и великог интереса.

Једно што је дужност пулицује у свакој културној држави, да брани здравство од новог извора погане и заразне болести; друго, дужност је њезина да истражује начине, како би се тај извор умањило и тако сачувала народна привреда од велике штете.

Пулицуја треба на двије стране да учествује. Као здравствена пулицуја и као ветеринарска пулицуја.

Прва је задаћа да pazi на продукте: на месо, млијеко сичијавих говеда да не би њудство употребљало, или да их троши али под неким одређеним ујетима.

Да је преглед сичијавих крвава потребит, видимо из тога, кад на заједној експертни (British medical Association) у Дублину, констатирао је Woodhead да међу 623 краве нашао је код 31 главе вишенапуна бацила.

За корисно прегледање продуката сичијавих говеда хоће се прије свега законита управа опћег промета са месом и месним отпаcima, или боље да се одбрани човек од инфекције продуката сичијавог жива, требаје обавити визитација меса, са наредбом, да свако говеда које се касаници предаје, мора да је прије и послеје прегледано.

Није нам до тога да се уплијећемо у санитарску пулицују; нас интересура пулицуја против говеђе сухе болести а то је ветеринарска пулицуја.

Ми имамо послова са заразном болести и опет са једном од најзаразнијих, најпогубљенијих и најширошаренијих болести.

Погубљена је суха болест, јер прелази на човјека и на живо, јер је код жива непозабљива а народној привреди наноси огромне штете.

Велику штету наноси јер није само од честих и најширошаренијих зараза по је најчешћа међу осталим болестима.

Да се једном стане на пут овој болести која даноноће маха заузимање, од потребе је да држава прокрчи пут са законом о заразним болестима.

До данас се је сваки Црногорац бранио од ове и од оне болести како је боље знао, а како се је владао то небу ни да кажем.

Да боље мотивирам ову потребу а то да се скроји један општи закон, треба да коју речем како се ова болест шири и колико је заразна.

Суха је болест свуда распрострањена. Што је клима студенија то је ређа. Честа је у умјереним врућим климатама (код нас у Подгорици). У поларним земљама као у Ирскеј, Норвешкој, Шведској, Финландији и Ланланду непозната је. У Инглиској, Француској, Италији, Немачкој и Црној Гери пуно је више.

Што се тиче код нас, жалибоже оскудејамо статистичним подацима а оно мало што знамо то је заслуга др. Миљанића.

Што се тиче говеђе сушине, колико сам могао дознати, чути и извијети на 1000 глава говеђих има их 2. 30 болесних.

Женско живо више болује но мушко. По годинама од једне године 1%, од једне до три године 10%, од 3 до 6 година 50%.

Но не треба се чудити ако огледи доказују мали број зараженог жива кад се промисли да је код већег броја животње ток болести спор, да га неопажамо.

С тога треба рачунати увијек дупло. Особито има је у варошима а слабије у планинама.

(Наставиће се)

Разне биљешке.

† **Александар Романовић-Дрентелен** генерал-губернатор Кијевски преминуо је приликом свечаности рускога крштења у Кијеву навши се кова ударен капљом. Дрентелен се родио 1820 у вијековој губернији. 1838 ступио је у војску и брзо је напредовао: 1850 је постао пуковник, 1859 генерал-мајор, 1865 генерал-лајтант, 1867 генерални ађутант и помоћник предсједника одбора за реорганизирање војске. Дрентелен је уживао потпуно поштовање цара Александра II. и садашњег цара те је е тога и био на највишим и најважнијим позицијама. Када су почеле нинхилистичке махинације услијед којих је генерал Мезенцев погинуо, буде Дрентелен постављен за шефа трећег одјељења, а та позиција је у оно доба значила неограничену власт над свима Русима. 1879 нинхилиста Мирски опалио је два метка на Дрентелена али га није погодио. У то доба 1880 год. догодио се и агентант у зимској палати, послеје чега је он синиути са позиције поднајничког шефа, и постављен је за гувернера у Одеси; но послеје једног атентата на њега буде он премјештен на још јачу позицију у Кијеву. За Дрентелена веде, да је био добар војник и организатор и да је јако утицао на нову организацију руске војске.

(„Бран.“)

Изјава.

У броју 30 ом „Гласа Црногорца“, носи мој подне, и ако погрешно, један Допис од Пристаја Барскога 16 јула т. м. којег ја нијесам писао, јер би постојеће право име и презиме: **А. Закарија** лучки капетан.

Ту изјаву потврђујемо с тим, да смо ставили име г. Закарије под овуј допис у претпоставци да је од њега. Уред. „Гласа Црногорца“.

Јавна захвала.

Г. ну Платону, Ђакову цетињском, који је даровао 9 књига „Ронства владике Данила“ за ученике II. разр. оид. осн. школе, у име моје и мојих ученика изјављујем овим највишу захвалност.

Цетиње, 20 јула 1888.

Учитељ.

Поруке и отпоруке.

„Ибералу“, Шабаци. — Мољте нас да ви јавимо у идућем броју нашега листа — како је име оное митрополиту црногорском, који је учествовао на светковини у Кијеву?

Тиче се једне опкладе.

Тако ваше писмо „господину уреднику „Гласа Црногорца“. — „Шабаци, 20 јула 1888“.

Ми смо у 8-ом броју „Гласа Црногорца“ од 21 фебруара о. г. били отворили нов одјељак под насловом: „Прилози к познавању српске и словенске слоге“. Наш одговор на ово ваше питање требао би доћи у тај одјељак; но случајно немамо сличног, или противног, случаја из ког словенског краја, да га упоредимо с вашим, те тако се за сад задовољите овим.

Прије свега морамо вам поручити, да је жалосно по српску, ма и чисто духовну пл' умну заједницу, да се таково питање могло породити у једном грду краљевине Србије. Још је жалосније што се таково питање могло изонити у озбиљну опкладу. А најжалосније је, што у толиком Шапцу, где има толико „интелегенције“, где илазе два „политичка и књижевна“ листа, где има пуна гимназија, где су толика „надежатељства“ начелаштва, судови и т. д., а више свега где је столица једног владике, српског православног владике, да ви у читавом Шапцу немате никаког у кога би се могли поуздати да вам ријешити ту чудновату опкладу, но морате се потужити чак на Цетиње, како не знате имена оное митрополиту који је учествовао на светковини у Кијеву.

Ми смо већ одавња престали чудити се и вишијем брукама у српству, на се не чудимо ни овој вашој, која је према другим тако малена да је ви без овог нашег „сигнифора“ не биете ни видјели. Ми бисмо рекли да се ваша „опклада“ изродила из једног брзојава, тобоже кијевско, бечкијем листовима, који је прешао и у њеке иначе озбиљне словенске, и. пр., ако се не варамо, у „Narodny listy“, да је у Кијеву дошао црногорски митрополит Иларијон. Који је то шмекла јавио, не ћемо распитиват, но свој прилици није ни Србни ни православан те му није зајерити што му се, у новинарској хитњи, привидно покојни митрополит Иларијон, кога је он можда знавао за вријеме потоњег рата.

Но ово је најјешће:

Ви се обраћате на уреднику „Гласа Црногорца“, да вам у овом листу одговори на ваше питање. А у иетом „Гласу Црногорца“ бр. 27 од 3 јула о. г. давлен иетог мјесеца у ком се десила ваша него-ријска опклада, у одјељку „домаће вијести“ има и ово (само кружнијим словима):

„(У Кијев.) Његово Високопреосвештенство, Г. митрополит Митрофан и креће сјутра у недјељу у Кијев, да буде учесник у прослави девете стогодишњице искрштења руског народа. У пратњи Г. митрополита биће и протођакон Г. Филип Радичевић“.

Осим тога су сви Кијевски листови при опису светковине споменули име митрополита Митрофана више пута, и сви ти руски листови долазе уредничким шабачкијем листовима, ието као и „Глас Црногорца“, а није прилика да је те листове узантила цензура.

Но Србу све то ништа не смета да се влади — „како је име оное митрополиту црногорском, који је учествовао на светковини у Кијеву?“

ОБЈАВА.

Кућа Сава П. Бјелаша напошена је била на јавну продају 31 марта са роком до 20 маја. Кућа је двокатна на линију главне улице која води колским путем Цетињско-Ријечким. Но у то вријеме није се нико пријавио у овој управи ко би је желио купити — за то се по ново даје јавном никанту е продужењем рока до 1 августа. Ко би желио иету кућу купити нека се пријави у канцеларију Управе Вароши Цетиња, коме ће се и уступити ко највишу цијену понуди на означени рок.

За иету кућу даје Васо Ивов Команин ф. 700 а. в.

Број 320.

Цетиње, 26 јула 1888.

УПР. ВАР. ЦЕТИЊА.

НАЗНАЊЕ.

Прошлог мјесеца јавно сам био, да ћу одмах по Петровудне дати у штампцу моје pjesме под насловом: „Херцеговка“, али због г. г. претилатника, који се сваки даном умножавају, то не могу још за неко вријеме учинити, зато молим досадању г. г. претилатнике да ме извине.

У ието вријеме молим све оне, који се мисле претилатити на „Херцеговку“ да се пожуре с претплатом.

Цетиње, 28 јула 1888.

Буро Т. Перовић.

НОВЕ КЊИГЕ.

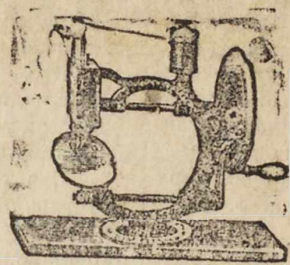
У потписату књијару стигле су на продају и ове књиге:

	фог. нов.
О српском језику	1 —
Које убица, са 3 слике	50 —
Љубав на звездама, психолошка новела	25 —
Стеван Немања I. велики Жупан	10 —
Српске нар. pjesме уз гусле 73	90 —
Деоба Врлића, прип. из српског живота, св. 15. Кољевића зад.	10 —
„Онам“ онамо за брда она“ pjesма књ. Николе за гласовир удешена	40 —
Ђеноја на студенцу pjesма Бранкова за гласовир удешена	50 —
Прип. листови, III. коло свеска 16 и 17. свака свеска по	25 —
Историја Црне Горе, од Миланковића у тврдом повезу	1 30 —
у меком повезу	65 —

Цетиње, 24 јула 1888.

Књијара М. Иваншевића.

THE FLORA

12 1/2
ФРАНКА

ИЛИ 6 ФОР.
25 Н. А. ВР.

НАЈНОВИЈА И НАЈЦЈЕНА ИНГЛЕСКА ШИВАЊА МАКИНА

The Flora

није све шавине, од најтањег постава до најдебљег сукна. Препоручује се особито шваљама, породицама и т. д. због своје простоте, истрајности, цијеное, брине и познате лијене израде. Цијена је потпуне шивање макине „FLORA“, са 6 игала, вретеном, судом за уље, све наредно за унстробу:

12 1/2 ФРАНКА ИЛИ 6 ФОР. 25 НОВ. А. ВР.

САМО ЗА 8 ФИОР. ИЛИ 16 ФРА-

нава продаје се врло лијеп патентовани ПРИБОР за трпезу, од најјешћег англо-британског сребра, а јемчи се да ће бјелина прибора трајати **ДЕСЕТ ГОДИНА**.

- 12 (6 ојница и 6 виљушана-лируна) од англо-британског сребра.
- 12 ојница за каву.
- 6 ножева.
- 1 ојница за јуху.
- 1 ојница за млијеко.
- 6 чаница за јаја.
- 1 направик.
- 1 цједило.
- 6 резаних приказника.
- 2 свијетљака за садон и трпезу.

48 комата.

Свијех 48 комата, што је прије костаго 40 фог., само за 8 фог. или 16 франка.

Што се не би допало, прима се назад. Наручбине извршују се само кад се пошље новац, јер у Црну Гору не може се слати на ривалцу.

Адреса: **Waarenhaus, „Zur Monarchie“**, Wien, III. Hintere Zollamtsstrasse 9.

(4—6)